

Joc de cuvinte și de pași

de-a Shakespeare începe cu un număr de „cerc” – numai că este un „cerc” atât de intens-dramatic, atât de somptuos-operatic, atât de halucinant-metafizic încât ceea ce urmează riscă să treacă pe sub ștacheta ridicată dezarmant de sus.

După o carieră – desigur, neîncheiată încă – de solist (incununată cu premii prestigioase) și una de coregraf-regizor (căreia îi datorăm două dintre cele mai îndrăznețe și mai provocatoare spectacole din ultimul timp: **Dama cu camelii**, la Național și **Vorbește-mi ca ploaia și lasă-mă să te ascult**, la Odeon), foarte tânărul Răzvan Mazilu și-a îngăduit „răsfățul” unui **one man show** pe scena mare a Naționalului – cu vocea din off a lui Ștefan Iordache recitând din Shakespeare, coregrafia lui Ioan Tugearu ilustrând vorbele actorului și costumele Janinei Ștefan dând un ambalaj corespunzător strădaniei interpretului... Este un spectacol în care lucrul cel mai bun este, firește, Mazilu; Mazilu, cu felul lui atât de abil-ingenuu de a se arunca în gol fără plasă (pentru că, firește, nimeni nu o face în locul lui!), cu simțul său sigur pentru pariurile uriașe (și, tocmai de aceea, copios comentate...), cu rafinementele sale de dansator-vedetă și cu rafinementul – rarism – al viziunii sale asupra Scenei ca spațiu sincretic. **Jocul de-a Shakespeare** este, de fapt, „**Joaca de-a Shakespeare**”: autoportretul (cum singur declară) unui tânăr artist care se proiectează în infinitul shakespeareian fără seriozitatea hilară a atâtor, ci cu acea grație candidă ce are „ludicul bine temperat” ca regulă de compoziție. Un spectacol al transformărilor continue (la un moment dat, Tugearu trece în fundal ca umbra unei fantome din epoca „marei mut” – și este unicul moment involuntar caraghios al show-ului!) în care, paradoxal, cel care nu se schimbă este însuși **chipul**: Răzvan Mazilu va fi înțeles faptul – subtil, dar elementar – că raportul unui interpret corporal cu „melodia” Shakespeare ține de gest și de sugestia ritmurilor interioare, nu de excesul de grimasă. De aceea, albul acela, care nu este „hârtia” pe care se scriu codurile pantomimei, ci **coperta** – masca... Închizând, în dosul machiajului, toată istoria „psihologică” a textului Shakespeare, Mazilu își permite luxul suprem: **diferența**, indiferentă la „recitativul” feței!

Cu **Jocul de-a Shakespeare**, Răzvan Mazilu dovedește – ca și cum mai era nevoie – că este, poate, talentul cel mai complex afirmat în România în zona artelor spectacolului. Chiar dacă anumite „compartimente” chemate să-i ofere suportul (o coregrafie adesea **déjà-vu**, costumele mai puțin șocante decât ne-am fi așteptat) trec, cum spuneam, pe sub intențiile lui Mazilu, spectacolul îi pune totuși, „pe tavă”, un spațiu de manevră și o „artilărie” plastică pe care interpretul să le poată converti – de-a lungul celor șaizeci și ceva de minute – în mișcare inteligentă. O mișcare contopind personajele (Richard III, Othello, Falstaff, Hamlet) și fragmentele muzicale (Puccini, Mahler, Rossini, Șostakovici) în acea **diferență** constitutivă: orgoliul oricărui artist de a imprima, în mintea și sufletul spectatorului, idioritm propriu – autoportretul infinit.

ALEX. LEO ȘERBAN

Un individ micuț, ponosit, Nebunul (Ionuț Pohariu), clipind spre noi cu stranie veselie agresivă, înșiră iute cuvinte, cuvinte, cuvinte – cuvinte legate între ele nu atât prin nexuri logice, cât prin sonoritate, prin muzică interioară. Surprinzătoare la început, combinațiile, asociațiile lingvistice devin treptat previzibile, ca o melodie căreia îi ghicești linia și, de aceea, îi presimți refrenul. Pe neobservate, o altă muzică, muzică adevărată (compozitor – Royon Le Mée, despre care am fi dorit, totuși, să aflăm câte ceva din elegantul program al spectacolului), se substituie bizarei litanii oniric-suprerealiste și, o dată cu ea, în scena decorată (nu știm de cine) ca un vast salon își fac apariția și celelalte personaje. Sunt invitații la **Barococo Party**-ul convocat de scenaristul, coregraful și regizorul Sergiu Anghel în sala Majestic a Teatrului Odeon. Sunt, adică, invitații doamnei Starly (Laura Jianu), o ex-vedetă acum în baston, la petrecerea ce se va transforma, încet-încet, într-un Sabat de la care nu lipsesc diavolii Azazel (Romulus Neagu, un tânăr balerin excelent), Lilyth (Laura Jianu) și Asmodeu, în civilie servitoarea Mathilde (Maria Varsami). Acești **special guests** și ceilalți participanți la serată (membrii Companiei Orion Balet, condusă de Sergiu Anghel) oferă o frumoasă mostră de teatru-dans: un spectacol situat, după părerea mea, cel mai aproape de înțelesul pe care îl are sintagma în lumea largă. Comparația implicită conținută de superlativul relativ al adverbului (m-am contaminat, după cum se vede, de verva gramaticală a scenariului!) se referă la producțiile autohtone de teatru-dans, tributare, îndeobște, unei concepții ce privilegiază fie teatrul, fie dansul, în dauna celui alt termen, când nu a amândurora. Este ceea ce **nu** se întâmplă aici, chiar dacă, într-un moment sau altul, teatrul sau dansul prevalează (producând atunci unele lungimi fastidioase).

Principala calitate a scenariului imaginat de Sergiu Anghel este, alături de inventivitatea lexicală vădită în monologurile Nebunului, faptul că pretextul narativ permite trecerea firească, nesilită de la secvențele de recitare (le-aș putea zice și recitative) la cele de mișcare dansantă, fără a naște nici o clipă senzația supărătoare de „lipitură”. Nimic mai firesc, într-adevăr, ca la un **party**, ba baroc, ba rococo, invitații să se oprească din conversație pentru a dansa, și invers. Cu atât mai mult cu cât – ne lămurim la sfârșit, dacă nu ne-am dat seama de la început – întâmplarea e un vis, de noapte sau de zi, al Nebunului. Pe acest fir epic, minim dar solid, episoadele dramatice și cele coregrafice se succedă fără accidente, alcătuind o structură coerentă sub raport nu numai logic, ci și spectacologic. (Frumoasei limbi române, care se laudă cu trei vocabule diferite pentru noțiunea de „zăpadă”, spre exemplu, îi lipsește un adjectiv care să însemne „de spectacol”, **spectacular** vrând să zică **spectaculos** – nimic altceva. Propun,

ad-hoc, **spectacologic**, chiar și fără calambur.) În plus, montarea are o doză considerabilă de umor; e drept, fiind foarte subțire, adică deloc gros, umorul acesta riscă să treacă neobservat de spiritele prea telurice și, în egală măsură, de acelea prea dedicate ezotericului.

Cum nu mă pricep prea tare la balet (din păcate), nu pot face aprecieri tehnice asupra coregrafiei. Ca diletant, am găsit-o agreabilă și adecvată scopului în concepție, și perfectibilă în execuție, tinerii interpreți având încă de luptat cu acuratețea mișcărilor personale (mai ales ale mâinilor) și cu sincronizarea deplasărilor colective. Deși unui spectacol de teatru-dans nu i se pot fixa aceleași norme de performanță ca unuia de balet, epurarea gesturilor de orice imperfecțiune neartistică mi se pare

necesară și aici. Din punct de vedere actoresc, evoluțiile au fost satisfăcătoare; rămâne, în cazul „grăitorilor”, veșnica problemă a rostirii necultivate, carență subliniată acum de microfoanele-lavalieră care amplifică puternic vocea.

Originală sau folosind elemente preluate din creațiile Pinei Bausch și ale altor coregrafi notorii, cum șopteau pe la colțuri specialiștii (iată un subiect de abordat mai pe îndelete: „împrumuturile” în artele spectacolului), **Party**-ul lui Sergiu Anghel e un spectacol care poate convinge pe oricine că teatrul-dans este o specie meritând neabătut atenție.

ALICE GEORGESCU

Ionuț Pohariu și Laura Jianu în *Barococo Party*, spectacolul lui Sergiu Anghel

